

Simó Sándor

Megbocsátani¹

„Akkor magához hívatta őt ura, és így szólt hozzá: Gonosz szolgál, elengedtem minden tartozásodat, mivel környörögtél nekem. Nem kellett volna-e neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, amint én is megkönyörültem rajtad? Ekkor haragra lobbant ura, és átadta őt a hóhéroknak, amíg meg nem fizeti neki az egész tartozást. Így tesz majd az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátotok, mindenki az ő atyjafiának.”

(Mt 18,32–35)

Kedves Gyülekezet! Keresztény Testvéreim!

Nem csak gazdasági válság sújtja ma az emberiséget, hanem az erkölcsi és szellemi válság is. Átalakulóban vannak az értékek is. Ami érték volt nagyszüleink, dédszüleink életében, az ma már alig bír jelentőséggel. S Isten tudja, mi lesz a mi gyermekeink vagy unokáink életében. Csak egy példát mondjak: a föld volt valamikor a legnagyobb érték, s ma sok helyen ott áll siralmasan, megdolgoztatlanul, a tövis és a bozót lepi el az egykoron nagyra becsült termőföldet. De szinte ilyen a tulajdon világa is. A kommunizmus előtt senki nem vitatta el a tulajdonjogát, sem a fizikai személyeknek, sem a intézményeknek. S bár eltelt közel 23 év, az úgynevezett forradalom után, még ma sincsenek rendezve tulajdonviszonyaink. Sőt még meg is kérdőjelezik, vagy akadályozzák a visszaszolgáltatás folyamatát. A lopás, csalás, hazugság valósága szintén minden nap itt van közvetlen környezetünkben. S ezekre az egyháznak is választ kell adnia, a kérdésben állást kell foglalnia. Bár egyházunkban elindult a megtisztulás folyamata, mára mintha megtorpant volna, és veszített kezdeti lendületéből.

Az öröm forrásait ma is nagyon sokan megtalálják az alkoholban, a kábítószerekben, a különböző élvezeti szerekben. A belső öröm megszerzése, az imádkozási, istentiszteleti alkalmak sajnos nem mindenki számára jelentik az élet

¹ Elhangzott a Magyar Unitárius Egyház főtanácsai ülésének istentiszteletén, 2013. június 28-án Kolozsváron.

egyensúlyának a megtartását. Az Istenhez való tartozás érzése meggyengülőben van, az istenélménnyel telített alkalmak oly kevés ember számára vonzóak. Mindezek ellenére hiszem, hogy egyházunknak igenis van hivatása, küldetése, és tudja azt teljesíteni. Ehhez azonban önmagára kell találnia. Elsősorban nem csak a külvilágnak, a környezetnek kell megfelelnie, hanem feladata egy isteni világ megteremtése. Az isteni világ megteremtéséhez pedig szükség van a keresztyén értékek megőrzéséhez és megéléséhez.

Ezért is választottam beszédem témájaként a megbocsátást. Mert megbocsátás nélkül nem lehet élni, sem családban, sem közösségben. S az egyháznak elől kell járni a megbocsátás és a bocsánatkérés útjain.

A felolvasott szentírási versek a példázat az adós szolgáról szóló jézusi tanítás befejező gondolata. Bizonyára mindenki ismeri ezt a példázatot, ám beszédem mondanivalójának még világosabbá tétele érdekében, néhány mondatban ismertetem.

A Máté szerinti evangélium szerint Péter feltette Jézusnak a kérdést: milyen gyakran kell megbocsátani egy testvérnek, aki vétkezett ellene? Még hétszer is? – kérdezi Péter. Jézus válasza az, hogy nemcsak hétszer, de hetvenhétszer is. Az új szentírási fordítások, hetvenszer hétszert fordítanak, ami 490-et jelentene. Ezzel nem azt tanítják, hogy szó szerint 490-szer kell megbocsátani, hanem képletesen azt, hogy korlátlanul. De vajon miért kell keresztyül mennie egy testvérnek a fent leírt lépéseken. Miért nem bocsát meg rögtön, és ezzel véget vet bonyodalmaknak?

Azért mert a megbocsátás folyamata több lépésből áll, a következő fázisai vannak:

1. A tévedés elismerése, önmagunk előtt való beismerése.

2. A bűnt elkövetőnek be kell bizonyítania, hogy bűnbocsánatot tart. Vagyis megbánja a bűnét, és ezt kifejezi a sértett irányában.

3. S miután bocsánatot kért, utána ki kell fejeznie irányában, hogy megbocsátottam. Az efézusi levélben mondja Pál apostol, hogy legyetek egymáshoz jóságosok, irgalmasok. Vagyis rögtön a szívemben meg kell bocsátanom az ellem vétőknek.

Jézus, a tömören megfogalmazott válaszát egy példázattal is alátámasztja. Egy király elszámol az ő szolgálóival. Az egyik szolga 10 000 talentummal tartozott, ám fizetésképtelen volt. Ezért ura elrendelte, hogy őt és családját adják el rabszolgának az adósság megfizetése érdekében. A szolga esedezik urához, hogy adjon neki időt és lehetőséget, hogy megfizethesse az ő tartozását. Az úr megszánja a szolgát, elbocsátja és elengedi az adósságát. Ennek a szolgának volt egy szolgatársa, aki 100 dénárral tartozott neki. Ahelyett, hogy elengedte volna a tar-

tozását, börtönbe vettette, mígnem a szolga megfizeti az adósságát. A boldogtalan adós szolga haladéért könyörgött, de ez sem használt. A többi szolga egyszerűen nem értette ezt az emberi magatartást, és felháborodásukban elmondták uruknak a történeteket. A történet úgy végződik, hogy a gonosz szolga, aki e kevéstartozást nem tudta elengedni, végül maga is börtönbe kerül, amíg maga is meg nem fizeti az adósságát.

Az alkalmazás világos. Isten a király, akinek többel vagy kevesebbel tartozunk. És Isten nem hagyja büntetlenül azt, aki maga sem tud megbocsátani másoknak. A bűnösnek bűnhődnie kell, mert lelkiismerete nem hagyja nyugodni.

Keresztény Testvéreim! Én tudom, hogy nehéz a megbocsátás, amikor övönaluli ütések érnek, rágalmaznak alaptalanul. De megbocsátás nélkül nincs élet. Sem egyéni, sem családi, közösségi sem.

Megbocsátani elsősorban magunkban, magunknak kell. Arany János *Ágnes asszony* című balladája is jelzi, hogy mekkora teher lehet egy-egy gond, fájdalom, nehézség egy életen keresztül való hurcolása. Vagy *Budai Ilona* balladája szintén a lélek eme fájdalomáról beszél, az élet értékeinek a fontosságáról. S a folytonos önmarcangolásban elveszíthetjük józan ítélőképességünket, megmérgezzük naponta a mellettünk élőkkel való viszonyunkat. Érezted már úgy, hogy véres kardot hurcolsz a csataterén? Hiszem itt az ideje letenni a fegyvert. Íme, a megbocsátás öt lépése:

Értsd meg, hogy a megbocsátás elsősorban számodra fontos.

Engedd el a dühöt, igyekezz hideg fejjel elemezni a történeteket.

Írd/beszéld ki magadból a problémát. Fogadd el, hogy a másik tudatlanságból bántott. Két kategóriájú ember van: aki akaratlanul bánt, vagy aki szándékosan. Az első kategóriába azok tartoznak, akik figyelmetlenek, akikben nem tudatosul, hogy viselkedésükkel valakit megbántanak. Velük nem kell foglalkozni. A szándékosan bántó emberek pedig súlyosan sérült, beteg lelkű lények, akik itt a földön hozzák létre saját poklukat. Vele együtt bocsáss meg magadnak is, mert az elengedés felszabadít.

A harc harcot szül, a szeretet felé viszont csak szeretettel tudsz közelíteni. Jézus igazi emberi nagysága abban is megnyilvánult, hogy a keresztfán is ellenségeiért imádkozott, és számukra Istentől bocsánatot kért.

A megbocsátás gyógyít is. A harag, nyílt vagy elfojtott, beteggé teszi az embert.

A megbocsátás épít. A harag kapcsolatokat rombol le. Mint egy bőrröndöt cipeli magával az ember, élethelyzetről, élethelyzetre, s gyakran kapcsolatról kapcsolatra.

Tompa László *Kalauz* című versének sorait találok idetartozónak:

De már orv-csüggedéstől
 Dackovácsolta vért véd.
 Tudod: hiába törnek
 Arra, mi benned érték.

Pár szájas széltolótól
 Mi is készthetne félned?
 Nem attól dólsz, vagy állasz,
 Hogy szidnak, vagy dicsérnek.

S látván hurokvetőket:
 Hagyod mókázni őket.
 Az puffan legnagyobbat,
 Ki hurkot rád előbb vet.

Elisabeth Kübler Ross mondta: „A leggyönyörűbb emberek azok, akik ismerik a kudarcot, a szenvedést, a harcot, a veszteséget, és megtalálják a kivezető utat a mélységből. Ezekben az emberekben megvan a kellő megbecsülés, érzékenység és megértés az élet iránt, amely eltölti őket részvétellel, kedvességgel és szeretetteljes törődéssel.”

Egyszer két testvér élt egymás szomszédságában egy vidéki farmon. Egy nap jelentéktelen ügy miatt összevesztek. Hiába volt a negyvenéves szomszédság, többet nem beszélgettek, egymást nem segítették. Egy nap egy idegen kopogtatót be egy reggelen az idősebb testvérhez, aki miután megtudta, hogy ács, arra kérte, készítsen egy kerítést az ő és testvére határába. Olyat, amilyenén még átlátni sem lehet. S mikor minden eszközt odaadott a kert elkészítéséhez, elment a városba. De mikor hazaérkezett, nem kertet, hanem hidat látott. A kisebbik testvére pedig ezekkel a szavakkal fogadta. „Drága testvérem! Te képes voltál egy hidat építtetni azok után, ami köztünk történt? Azok után, amiket tettem és mondtam?”

Erre mindketten nagyon elszégyellték magukat, és a híd közepén egymásba borulva kibékültek. Ennek örömére kérték az ács mestert, hogy maradjon még pár napig, találnak még neki valami munkát. Erre az így felelt: Nagyon szívesen maradnék, de még sok olyan hely van, ahol hidat kell építenem! A két testvér egyszerre kérdezték a már távozó Mestertől: És mi legyen a híd neve? Erre a mester így felelt: Megbocsátás!

Keresztény Testvéreim! A mi egyházunkban is szükség van a hidakra, különben szétszakad az, ami egy helyre tartozik. S nemcsak jegyzőkönyvekben, ira-

tokban kell létezzen ez a híd, hanem a szívben és lélekben, az akaratban és megvalósításban.

Arra kérem minden jóakarátú unitárius testvéreimet, hogy amiképpen Assisi Ferenc imájában szépen kifejezte az isteni szeretet és a béke bennünk való megszületésének és földi életünkben való megvalósulásának legbensőbb lényegét, úgy a mi számunkra is legyen egy követendő eszmény.

Uram, tégy engem békéd eszközévé!

Add, hogy ahol a gyűlölet tombol, oda a szeretetet vigyem.

Ahol a bűn uralkodik, oda a megbocsátást vigyem.

Ahol a viszály szertehúz, oda az egységet vigyem.

Ahol a kétség tétovázik, oda a hitet vigyem.

Ahol a hamisság kígyózik, oda az igazságot vigyem.

Ahol a reménytelenség csüggeszt, oda a bizalmat vigyem.

Ahol a szomorúság fojtogat, oda az örömet vigyem.

Ahol a sötétség rémít, oda a világosságot vigyem.

Uram, tégy engem békéd eszközévé!

Isten hallgassa meg imádságunkat.

Ámen.